

EURÓPAI PARLAMENT

2009 - 2014

Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság

2011/0431(APP)

3.9.2012

AJÁNLÁSTERVEZET

az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége 2013–2017 közötti többéves keretének létrehozásáról szóló tanácsi határozatra irányuló tervezetről
(10449/2012 – C7-0169/2012 – 2011/0431(APP))

Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság

Előadó: Tatjana Ždanoka

Az eljárások jelölései

- * Konzultációs eljárás
- *** Egyetértési eljárás
- ***I Rendes jogalkotási eljárás (első olvasat)
- ***II Rendes jogalkotási eljárás (második olvasat)
- ***III Rendes jogalkotási eljárás (harmadik olvasat)

(Az eljárás típusa a jogszabálytervezetben javasolt jogalaptól függ.)

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT JOGALKOTÁSI ÁLLÁSFOGLALÁS-TERVEZETE.....	5
INDOKOLÁS	6

AZ EURÓPAI PARLAMENT JOGALKOTÁSI ÁLLÁSFOGLALÁS-TERVEZETE

**az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége 2013–2017 közötti többéves keretének létrehozásáról szóló tanácsi határozatra irányuló tervezetről
(10449/2012 – C7-0169/2012 – 2011/0431(APP))**

(Különleges jogalkotási eljárás– egyetértés)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a tanácsi határozatra irányuló tervezetre (10449/2012),
 - tekintettel a Tanács által az Európai Unió működéséről szóló szerződés 352. cikke alapján benyújtott jóváhagyási kérelemre (C7-0169/2012),
 - tekintettel eljárási szabályzata 81. cikkének (1) bekezdésére,
 - tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság ajánlására (A7-0000/2012),
1. egyetért a Tanács határozattervezetével,
 2. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak, a Bizottságnak és a nemzeti parlamenteknek.

INDOKOLÁS

Célkitűzés

A Tanács 2007. február 15-én elfogadta az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (a továbbiakban: Ügynökség) létrehozásáról szóló 168/2007/EK rendeletet (a továbbiakban: rendelet). Az Ügynökség 2007. március 1-jén kezdte meg működését.

A rendelet 5. cikke szerint az Ügynökség tevékenységének tematikus területeit egy öt évre szóló többéves keretben határozzák meg. Az Ügynökség a feladatait e tematikus területeken belül látja el. A többéves keret nem azonos a munkaprogrammal. Az Ügynökség munkaprogramjait minden évben az igazgatótanács fogadja el a többéves keretben meghatározott tematikus területeken belül. A rendelet 4. cikke (1) bekezdésének c) és d) pontja értelmében az Európai Parlament, a Tanács vagy a Bizottság kérésére az Ügynökség e tematikus területeken kívüli feladatokat is elláthat, feltéve, hogy ezt az Ügynökség pénzügyi és humán erőforrásai lehetővé teszik.

A jelenlegi (2007–2012-es) többéves keret 2012 végén jár le. Mindezek miatt a rendelet 5. cikkének megfelelően meg kell határozni az Ügynökség 2013–2017 közötti időszakra vonatkozó többéves keretét.

A 2007–2012 közötti időszakra vonatkozó többéves keret

2008. február 28-án a Tanács elfogadta a 168/2007/EK rendeletnek az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége 2007–2012 közötti többéves keretének elfogadása tekintetében történő végrehajtásáról szóló 2008/203/EK határozatot. A határozat 2. cikke az alábbi tematikus területeket határozza meg:

1. rasszizmus, idegengyűlölet és a kapcsolódó intolerancia;
2. a nemek, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékonyságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló, vagy kisebbségekhez tartozó személyek elleni megkülönböztetés vagy ezen szempontok bármiféle kombinációján alapuló megkülönböztetés (többszörös megkülönböztetés);
3. sértettek kártérítése;
4. a gyermekek jogai, ideértve a gyermekvédelmet is;
5. menekültügy, bevándorlás és a bevándorlók integrációja;
6. vízum és határellenőrzés;
7. az Unió állampolgárainak részvétele az Unió demokratikus működésében;
8. információs társadalom, különösen a magánélet tiszteletben tartása és a személyes adatok védelme;
9. a hatékony és független igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés.

Jogalap

A 2007–2012 közötti többéves keret jogalapja az Ügynökséget létrehozó 168/2007/EK tanácsi rendelet 5. cikkének (1) bekezdése volt. Ez a jogalap azonban már nem alkalmazható, mivel

az Európai Bíróság C-133/06. sz. ügyben hozott ítélete értelmében másodlagos jogalapnak minősül. A jelenlegi javaslat jogalapjának ezért a Szerződés egyik előírásának kell lennie. Valamely más, (konkrétabb) előírás hiányában a jogalap magának a rendeletnek a jogalapja (ez jelenleg az Európai Unió működéséről szóló szerződés 352. cikke). A jogalap módosítása az Európai Parlament részvételére is hatással van: a konzultáció helyett ebben az esetben az egyetértésre van szükség.

Tematikus területek

Az új többéves keret előkészítése során tartott konzultációkon számos érintett szereplő vett részt. 2011 júliusa és szeptembere között az alapjogi platformban részt vevő valamennyi szervezet konzultációjára sor került. A konzultációs folyamatban 108 szervezet vett részt. A szervezetek többsége támogatta az Ügynökség jelenlegi területeken folytatott munkáját, illetve szeretné, ha az Ügynökség folytatná azt, különösen a hátrányos megkülönböztetés (72%), a menekültügy és a migráció (43%), a rasszizmus és az idegengyűlölet (38%) és az igazságszolgáltatáshoz való jog (31%) területén. A szervezetek emellett határozott támogatásuknak adtak hangot az ügynökség szociális jogok és szociális biztonság területén végzendő jövőbeli munkája kapcsán (44%). Az érinteni kívánt további területek között számos szervezet említette a fogyatékkal élő személyek jogait és a korábbi harmadik pillérbe tartozó szakpolitikai területeken végzendő fokozott munka jelentőségét.

Az Ügynökség igazgatótanácsa az alábbi tematikus területeket jelölte meg:

- a) hatékony jogi védelem, ezen belül az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés;
- b) a bűncselekmények sértettjei;
- c) igazságügyi együttműködés;
- d) rendőrségi együttműködés;
- e) bevándorlás és a migránsok beilleszkedése, határellenőrzés és vízum, menekültügy;
- f) rasszizmus, idegengyűlölet, valamint a kapcsolódó intolerancia;
- g) a romák társadalmi beilleszkedése;
- h) az Alapjogi Charta 21. cikkének meghatározása szerinti megkülönböztetés;
- i) részvétel az EU független keretrendszerében a fogyatékkal élő személyek jogairól szóló ENSZ egyezmény 33. cikkének (2) bekezdése szerint;
- j) a gyermekek jogai;
- k) információk, magánélet és személyes adatok;
- l) szociális jogok.

A Bizottság a következő tematikus területeket javasolja:

- a) az igazságszolgáltatáshoz való jog;
- b) a bűncselekmények sértettjei;
- c) információs társadalom, különösen a magánélet tiszteletben tartása és a személyes adatok védelme;
- d) a romák társadalmi beilleszkedése;
- e) rendőrségi együttműködés, figyelembe véve e terület sajátos jellegét;
- f) igazságügyi együttműködés, figyelembe véve ennek az együttműködésnek a sajátos jellegét, amennyiben büntetőügyekre vonatkozik;
- g) a gyermekek jogai;
- h) a faj, szín, etnikai vagy társadalmi származás, genetikai tulajdonság, nyelv, vallás vagy meggyőződés, politikai vagy más vélemény, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet,

születés, fogyatékoság, kor vagy szexuális irányultság alapján történő megkülönböztetés;
i) bevándorlás és a migránsok beilleszkedése, vízum és határellenőrzés, menekültügy;
j) rasszizmus, idegengyűlölet, valamint a kapcsolódó intolerancia.

A Nemzeti Emberi Jogi Intézmények Európai Csoportja arra kérte a Tanácsot és az Európai Parlamentet, hogy vegyék figyelembe a következő ajánlásokat:

– az Európai Csoport a három pillér összeolvasztása és az e területen folytatott uniós fellépés Lisszaboni Szerződés általi megerősítése miatt határozottan javasolja a rendőrségi és igazságügyi együttműködés emberi jogi szempontból rendkívül érzékeny területeinek felvételét;

– az Európai Csoport támogatja az uniós tagállamok sérülékeny helyzetben lévő, hátrányos megkülönböztetésnek és számos emberi jogi jogsértésnek kitett roma népcsoportjaira helyezett fokozott hangsúlyt; ugyanakkor a tematikus területet lehetőség szerint oly módon kell átfogalmazni, hogy azok hangsúlyozzák az Ügynökség munkájának alapjogokon nyugvó megközelítését;

– jóllehet elismeri a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetének létrehozását és annak megbízatását, az Európai Csoport értetlenül áll az előtt, hogy a „nem” szót kivették a megkülönböztetés okait tartalmazó felsorolásból, jóllehet a többéves keret tervezete a nemen alapuló hátrányos megkülönböztetésre is kiterjed; – az Európai Csoport aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a többéves keret nem tükrözi az Ügynökségben rejlő azon lehetőséget, hogy különleges szerepet töltsön be a fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény Unión belüli független nyomon követése terén;

– az emberi jogok oszthatatlanságának és egymással való összefüggésének az Unió Alapjogi Chartájában és az ENSZ emberi jogi eszközeiben is megjelenő elveire figyelemmel az Ügynökség működési területének kifejezetten ki kell terjednie a gazdasági, szociális és kulturális jogokra.

Végül a Tanács a következő tematikus területeket javasolja:

a) az igazságszolgáltatáshoz való jog;

b) a bűncselekmények áldozatai, beleértve a bűncselekmények áldozatainak kárenyhítését is;

c) információs társadalom, különösen a magánélet tiszteletben tartása és a személyes adatok védelme;

d) a romák társadalmi beilleszkedése;

e) igazságügyi együttműködés a büntetőügyek kivételével;

f) a gyermekek jogai;

g) a nem, faj, szín, etnikai vagy társadalmi származás, genetikai tulajdonság, nyelv, vallás vagy meggyőződés, politikai vagy más vélemény, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés, fogyatékoság, életkor vagy szexuális irányultság alapján történő megkülönböztetés;

h) bevándorlás és a migránsok integrációja, vízum és határellenőrzés és menekültügy;

i) rasszizmus, idegengyűlölet, valamint a kapcsolódó intolerancia.

Az előadó álláspontja

Az előadó véleménye az Ügynökség 2013–2017-es többéves keretét jobban meg lehetne, és meg is kell fogalmazni. Először is az előadó egyetért azzal, hogy az Alapjogi Platform, az Ügynökség igazgatótanácsa és a Nemzeti Emberi Jogi Intézmények Európai Csoportja

munkaterületének kifejezetten ki kell terjednie a szociális jogokra, és e szervezeteknek különös szerepet kell játszaniuk a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény független nyomon követésében. A román integrációjával kapcsolatos tematikus területet lehetőség szerint szintén újra kell fogalmazni. Addig is az előadó üdvözlö a nem alapuló megkülönböztetés tanácsi javaslatba való felvételét – az Ügynökség munkájának ugyanis az Alapjogi Charta 21. cikkében említett valamennyi területre ki kell terjednie. Külön említést kell továbbá tenni a többszörös hátrányos megkülönböztetés fogalmára, és azt kifejezetten fel kell venni a javaslatba.

Az előadó mély sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Tanácson belül nem jött létre egyetértés a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés javasolt új tematikus területeinek új többéves keretbe való felvételéről. A Lisszaboni Szerződés hatálybalépését követően a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés az uniós jog részévé vált, így az Ügynökség feladatkörébe tartozik. Az előadó aggodalmának ad hangot a Tanács által közvetített üzenet kapcsán, amely hátráltatja az Unióban az alapjogok védelmének megerősítéséhez nyújtott építő jellegű hozzájárulást.

Végül, de nem utolsósorban az előadó aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy értesülése szerint számos tagállam tett kísérletet a Tanácsban arra, hogy a tematikus területekből kizárja a nemzeti kisebbséghez való tartozáson alapuló hátrányos megkülönböztetést. Az előadó véleménye szerint az ilyen kísérletek elfogadhatatlanok, és emlékeztet arra, hogy az Európai Unió az emberi jogok – ideértve a kisebbséghez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul (az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikke).

Más körülmények között az előadó arra kéri az Európai Parlamentet, hogy egy jobb megoldás megtalálása érdekében ne adja egyetértését. Tevékenységei folytonosságának biztosításához ugyanakkor az Ügynökségnek szüksége van a munkája keretét meghatározó új tematikus területekre. A 2013 elején rendelkezésre álló új többéves keret hiányában az Ügynökség csak annyiban láthatná el feladatait, amennyiben erre egy intézménytől külön felkérés érkezik (a rendelet 4. cikke (1) bekezdésének c) és d) pontja), saját kezdeményezésére azonban nem.

E megfontolásokra tekintettel az előadó azt javasolja az Európai Parlamentnek, hogy 2012 végéig adja egyetértését az új többéves kerethez. Az előadó addig is reméli, hogy a Bizottság elvégzi az Ügynökség feladatainak, tevékenységi területeinek és munkamódszereinek értékelését, és 2013-ban javaslatot tesz azok felülvizsgálatára annak érdekében, hogy biztosítsa az Alapjogi Charta hatékony nyomon követését és végrehajtását. Az előadó reméli, hogy a Tanács e tekintetben kész beleegyezni a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés tematikus területek jegyzékébe való felvételébe, és felkéri a Tanácsot, hogy tegyen ilyen értelmű kifejezett nyilatkozatot.